

"Dünyada herşey için, medeniyet için,
hayat için, başarı için en gerçek yol gösterici
ilimdir, fendir. İlim ve fennin dışında
yol gösterici aramak, gaflettir, cahilliktir,
doğru yoldan sapmaktır."

M. Kemal Atatürk

Bilim Çocuk

Sahibi

TÜBİTAK Adına Başkan
Namik Kemal Pak

Genel Yayın Yönetmeni
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Zafer Karaca

Yayın Danışmanları
Emin Özdemir
Suha Selamoğlu

Yayın Koordinatörü
Didem Sanyel

Koordinasyon Grubu
İlhami Bugdaycı
Raşit Güllilek
Murat Maga
Çağlar Sunay

Araştırma ve Yazı Grubu
Gülşün Akbaba
Alp Akoğlu
Selçuk Alsan
Murat Dirican
Özgür Ergin
Ayşegül Yılmaz Güneş
Özgür Kurtuluş
Alkım Özyaygın
Zuhur Özer
Armağan Koçer Sağiroğlu
Özgür Tek
Gökhan Tok
Elif Yılmaz
Aslı Zülal

Teknik Yönetmen
Duran Akca

Sanat Yönetmeni
Ödül Evren Töngür

Teknik Hazırlık Grubu
Fulya Aktüre
İnci Karakul
Aytaç Kaya
Birsan Kızıldağ
Yılmaz Özben
Seval Özgül
Yigit Özgür
Nurcan Öztop
Cemal Töngür

Okur İlişkileri
Tuba Akoğlu
Sema Subat
Zeliha Tüneri

İdari Hizmetler
Kemal Çetinkaya

Bilimsel Danışma Kurulu
Dr. Murat Alev
Prof.Dr. Metin Çakmakçı
Prof.Dr. Tekin Dereli
Prof.Dr. Adil Güner
Prof.Dr. Osman Kadirioğlu
Prof.Dr. H. Ünal Nalbantoğlu

**Popüler Bilim Kitapları
Yayın Koordinatörü**
Sedat Sezgen

Yayın Grubu
Barış Bıçakçı
Sevil Kıvan
Özlem Özbal

Yazışma Adresi

Bilim Çocuk Dergisi
PK 156 Kavaklıdere Ankara
Tel: (312) 427 06 25 (Yazı İşleri)
Tel: (312) 427 76 51 (Yazı İşleri)
Tel: (312) 467 72 11 (Popüler Bilim Kitapları)
Tel: (312) 468 53 00 (TUBİTAK Santral)
Faks: (312) 427 66 77 (Yazı İşleri)
e-posta: cocuk@biltek.tubitak.gov.tr
İnternet: www.biltek.tubitak.gov.tr/cocuk

Satış-Abone-Dağıtım

Tel: (312) 427 33 21
Faks: (312) 427 13 36

ISSN 977-1301-7462

Fiyatı 400 000 TL. (KDV dahil)

Baskı: Pro-Mat Basım Yayın A.Ş.

Dağıtım: Biryay Dağıtım A.Ş.

Reklam: Medya C

Genel Müdür Gülbün Erduran

Genel Müdür Yrd. Seval Çoban

Reklam Müdürü İbrahim Sahaycıoğlu

Tel: (212) 513 84 60-61 / Faks: 513 84 63

Türkocakı Caddesi 39/41 Çarşıoğlu-İstanbul

Bilim Çocuk Dergisi'nde yayınlanan her türlü

yazı-görüntü materyali

izin almak ve kaynak göstermek koşuluyla kullanılabilir

Bilim Çocuk Dergisi, Milli Eğitim Bakanlığı

(Tebligat Dergisi, 30.11.1970, sayfa 4078, karar no: 10247)

tarafından lise ve dengi okullara, Genel Kurmay Başkanlığı

(7 Şubat 1979, HRK, 4013-22-79 Egr. Krs. 3, sayı Nr.83)

tarafından Silahlı Kuvvetler personeline tavsiye edilmiştir.

bu sayıda

20

Bir şempanzeyle arkadaşlık kurmak ister misiniz?.. Herşeyden önce, bunun hiç de kolay olmadığını bilmelisiniz. Önce, tropikal ormanlara uzanan uzun bir yol kat etmeyi göze almalısınız. Balta girmemiş tropikal ormanlarda yolculuk edebilmek için iyi bir ağaç tırmanıcısı olmanız da gerekir. Sonrasında, kendinizi çeşitli sürprizlerle dolu bambaşka bir dünyada bulabilirsiniz. Sizi karşılayanların başında, arkadaşlığı için bunca zahmete katlandığınız şempanzeler bulunacaktır. Dikkat edin, bir anda hindistancevizi yağmuruna tutulabilirsiniz. Şanslıysanız şempanzelerle iletişim kurabilirsiniz; ama bu zaman alacaktır. Belki de birkaç ay içinde bu şempanze topluluğu sizin varlığınıza alışacak ve böylece şempanzelerin sahip oldukları kültüre yakından tanık olabileceksiniz. Bu konuda gereken sabrı ve çabayı esingemeyen araştırmacılar sayesinde şempanzelerin dünyasını artık daha yakından tanıyoruz... Şempanzelerin, dünyasını tanıyabilmek, birkaç ay ya da birkaç yıla değil, çok daha uzun zamana mal oldu. Konuya ilişkin bilimsel çalışmalar, tam yüzellibir yıldır sürdürülüyor. İnsan ömrü için de şempanze ömrü için de uzun bir zaman. Bu süreçte elde edilen verilere göre, şempanze toplulukları arasında da çeşitli kültür farklılıklarının olduğu biliniyor. Örneğin, bizim çatal ve bıçakla, Çinlilerin ise çubukla yemek yemesi gibi farklılıklar şempanze toplulukları arasında da görülüyor. Bir kültürden bahsediyorsak, zamanın farklı bir anlam üstlendiğini ve kültürün, kuşaklar boyunca geliştiğini bilmeliyiz. Kültür, anneden çocuğa, dededen toruna aktarılır. İşte bu uzun zaman diliminde araştırmacılar, arkadaş edinme umuduyla değil, fakat onlar hakkında bilgi edinme amacıyla Afrika'nın tropikal ormanlarında bu aktarıma tanık oldular. Yapmaları gereken, onları sabırla gözlemek, gözlemlerini kaydetmek ve elde ettikleri verileri biraraya getirip değerlendirmektir. Tıpkı, sizlerin Gözlem Defteri'nizde yapmaya çalıştığınız gibi. Gözlerinizi açıp çevrenizde olup bitenleri incelediğiniz gibi. Görmekten çok bakmayı öğrendiğiniz gibi...

Zafer Karaca